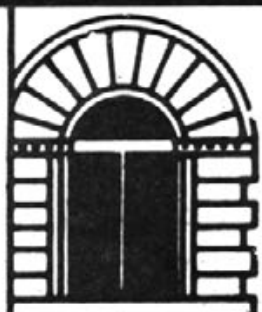

BELLPUIIG

ARTÀ

20 DESEMBRE 1986

Nº 42

-V ÈPOCA - ANY XXVII-

REVISTA QUINZENAL

sumari:

- * ARTÀ I ELS ARTANENCS
- * DE LA COLÒNIA
- * ESPECIAL PLANA D'EDUCACIÓ
- * RACÓ DEL POETA
- * NOTICIARI-ECOS-XERRIM XERRAM
- * ESPORTS
- * I ALTRES COL·LABORACIONS

Com cada any, BELLPUIIG ha promogut el concurs de dibuixos nadalencs entre els alumnes de 2ª Etapa d'EGB. d'Artà.

El dibuix que encapçala la portada d'avui és el d'Antoni Ramis Esteva del C. S. Bonaventura, guanyador del concurs. Enhorabona!

!!!MOLTS D'ANYS!!!

REVISTA QUINZENAL
Nº 41 V EPOCA 29 NOV. 1986

DIRECTOR: Rafel Umbert
CONSELL DE REDACCIÓ:

C. Obrador G. Bisquerra
S. Massanet J.L. Martín
Taller de Comunicacions

COL·LABORADORS:

C. Obrador G. Bisquerra
P. Ginard A. Genovart
J. Mesquida P. Vaquer
A. Infante A. Cortés
J. Solivellas A. Tur
A. Esteva

ADMINISTRACIÓ:

G. Bisquerra A. Esteva
R. Fernández T. Esteva
C. Guerrero

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10, 1ª. ARTA.

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

NOTÍCIES DE LA PARROQUIA

CELEBRACIÓ PENITENCIAL

Dilluns, dia 22 de desembre, a les 20'30 a la Parròquia hi haurà una celebració comunitària de la Penitència per a preparar Nadal.

HORARI DE MATINES

Dimecres, dia 24, dissabte de Nadal, la celebració de Matines, serà segons aquest horari:

Colònia St. Pere	21'30
Convent	21'30
Parròquia	22'30

Tots hi quedau convidats.

FESTA INFANTIL DE NADAL

El dilluns, dia 22, a les 16'00 a la Parròquia hi haurà una festa de Nadal per a tots els nins i nines de les tres escoles d'EGB. Hi quedau convidats també tots els grans.

CAMPANYA DEL "BOTE"

CARITAS de Mallorca ha organitzat pel Nadal d'enguany una campanya de recollida de pots de conserves per a poder-los després distribuir entre la gent més necessitada de Mallorca. Totes les persones

L'ARBRE DE NADAL

Per Nadal tots tornam un poc infants i ens vénen ganaes de ser un poc més bons. No mos fara mal llegir aquesta rondalla, un poc infantil, però que ens fa pensar que Nadal, sense pensar en els demés, no és Nadal.

Ja fa molts anys, la bona voluntat i innocència d'un nin foren l'origen i el motiu d'un dels ritus més entranyables que se celebren el dia de Nadal.

Per poder obsequiar els seus pares en aquesta diada, va baixar al poble amb l'únic tresor que tenia: un preciós avet. Pensava vendre'l a alguna família que volgués adornar la casa. Tocà de porta en porta, però a ningú li interessava l'arbre.

Descoratjat, se'n tornà a caseva carregat amb l'avet i amb les butxaques buides. Fins que el capvespre de Nadal, cansat, s'assegué a l'entrada del poble, deixant-se agafar per la tristor del desengany.

Mirant-se el poble, va veure que hi havia gran moviment de gent. Sentí tocar la campana de l'església una mica a les afores, cridant el poble per a les matines. Observà com totes les famílies anaven prenent fanalets i els encenien per tal de donar llum i joia a aquella nit.

Quan va veure tothom carregat amb els paquets que regalarien després de la missa, va dir a l'avet:

- Ja veus que els homes no et volen, amic meu, però jo sé d'algu que sí et voldrà... T'ofereix al Nin Jesús!

La gent era molt lluny, però sense pensar-hi més, es carregà l'avet a l'espatlla i se'n va anar darrera aquella coa de llum, que cada vegada es feia més petita, ja que l'avet cada vegada era més feixuc; tan feixuc que, a la fi, el nin, vençut pel cansament, es va aturar sense poder donar una passa més.

Bé l'havien advertit els seus pares que mai s'aturàs a reposar damunt la neu, perquè podria morir congelat... Però ell, com que estava esgotat, s'estira damunt el blanc mantell i s'adormí amb el cap recolzat en l'avet.

Aleshores succeí la meravella: l'avet tornà a arrelar-se i va créixer fent-se més gros que mai. L'avet era majestuós, i entre les seves branques, com entre els braços acollidors d'una mare, hi havia l'infant Jesús, preservant-lo del fred.

Açabades les matines, tota la gent sortia cantant i rient, però es varen quedar sorpresos en veure una resplendor que sortia del mig del bosc.

En acostar-s'hi, van reconèixer l'avet i el nin. Tothom s'emocionà molt. I sense dir paraula, cadascú anà penjant a les branques d'aquell arbre els obsequis, els paquets i els llums que duien i, fent un rotllo al seu voltant, es van posar a cantar cançons nadalenques, tots encisats per aquella dolça pau de la gran nit.

Potser l'arbre de Nadal ens hauria de recordar la generositat premiada d'un infant que va donar el que més estimava.

I és que Nadal sense pensar en els altres mai serà Nadal.

Equip parroquial

que s'hi vulguin adherir poden entregar els pots de conserves a les següents adreces:

C/ Montserrat Blanes, 31
C/ Grec, 16
C/ Major, 7
C/ Quatre Cantons, 19.

També el vespre de Nadal a la Celebració de Matines

tant de la Parròquia com del Convent, es recolliran, com anys anteriors, aliments, com p.e. arròs, sucre, oli, sobrassades, etc. Aquests aliments són per ajudar a Caritas Parroquial d'Artà.

Siguem solidaris amb els nostres germans necessitats.

NOTICIARI

CONVENI

El passat dia 9 tingué lloc a Na Batlessa un acte on es firmà un conveni d'integració de la nostra escola municipal de música a la xerxa d'Escoles Elementals de Música de la C.A. de Balears.

Assistí a l'acte el conseller d'Educació i Cultura Sr. Francesc Gilet, el qual escoltà unes interpretacions dels alumnes de l'escola municipal artanenca de música, dirigits pel seu director en Bartomeu Ginard.

A continuació i a la sala-biblioteca, es firmà el conveni. El nostre batle digué unes paraules i el Sr. Gilet pronuncià un petit discurs d'elogi i encoratjament envers dels alumnes de les escoles de Mallorca i en particular els d'Artà.

Després es serví un petit refresc a tots els presents.

VAIXELL A LA DERIVA

La passada setmana va ser trobada una senyora de nacionalitat suïssa al camí d'Aubarca per l'amo en Andreu. Ella contà que havia sortit de Barcelona en un vaixell amb destí a Alicante.

A alta mar, perdé rumb degut a una averia al motor i també es rompé el pal de la vela, pegant l'embarcació a les penyes entre l'Arenalet i la Torre d'Aubarca. Passà la nit davall un pi i al matí sortí a cercar remei. Duita a la vila per N'Andreu, va ser

atesa per ell mateix i la G. Civil. Fous traslladada a la Residència on hi dormí i menjà. L'endemà la G. Civil l'acompanyà a la Policlínica on quedà ingressada en observació, ja que el metge de torn a Artà no li trobà més que cops i qualche repinyada.

Del vaixell, res de res. Duen que s'ha fet un rastreig i ha resultat negatiu.

Tot sembla un misteri. L'embarcació s'anomenava "Aguada" i la Sra. Claudine Buchenel.

ART A CIUTAT

Del 29 de Novembre al 8 de desembre va estar oberta una exposició d'art popular a Ciutat.

El local reservat al nostre Ajuntament, fou ocupat i representat per l'escola d'art

de Na Batlessa, amb mostra d'obra de pauma i brodats a mà i punt mallorquí.

També s'hi afegí ceràmica d'en Joan Amorós i de N'Aina Lliteres.

EL JARDINER ANONIM del Collet encara en fa de ses seves.

Cuida que les flors no se mostiin al roser i en fa uns rams que treven ulls per mirar.

Que deu estar subvencionat per qualcú? O pot ser els dugui a adornar als seus sants devots?

Seguint amb aquesta qüestió, a la part "d'A.P." de l'Avda. Costa i Llobera cada dia tiren els residus al "cesped".

El mateix passa a la plaça nova, entre "EL DORADO i NA BATLESSA".

Les lloques dels cigarrets van agrupades a l'entorn dels arbres de la plaça, i això no és llacor, sinó brutor.

A tots aquests "ajudants", els feim a saber que cada dos dies passa un camió ben gros que se'n du els fems de totes les cases. I si no basta un viatge, en fan dos.

ELS "CORDONS" que aferren a les façanes són negres i gruixats.

Si al manco fossin grisos, no es veurién tant. Però hi ha una solució: Que cadascú pinti el "fil" del color de la seva façana i així pot ser que tinguem "l'arco iris" com ornamentació de Festes.

O és que posen els cables negres per fer joc amb la situació actual?

Groc, negre i morat.

PLUVI
METR

AREA URBANA

NOVIEMBRE

ltrs. m²

Día 12.....	1'7
Día 13.....	2'5
Día 16.....	1'5
Día 17.....	21'0
Día 23.....	27'5
Día 27.....	20'0
Día 29.....	14'0
Día 30.....	9'5
TOTAL.....	97'7

Ara fa 25 anys

Bellpuig, 5 de diciembre de 1961, nº 24.

* En este número vuelve a aparecer la columna de SILUETA DEL MES, pero, en esta ocasión firmada por OTEADOR que, haciendo el repaso del mes de noviembre, dice, entre otras cosas: "... Petra en la Casa-Museo de Fray Junípero ha acogido en su galería de ilustres mallorquines a nuestro P. Llinás y su retrato al óleo, obra del joven artista artanense G. Esteva Ferragut". Más adelante, "... que este mes se ha visto alegrado viendo restaurada en la Parroquia una nueva Sección de la Adoración Nocturna..." "...Los "esclata-sangs" han sido ricos y abundantes..." "...El ritmo de las "matanzas" tan típicas en Mallorca es ya acelerado". Y para finalizar "...El torneo juvenil-infantil llena todos los huecos dominicales a nuestros muchachos... gracias al dinamismo de nuestro buenísimo Sr. Platel..."

* Pero si vemos una colaboración curiosa "TRAILER DEL MES" que no va firmada y que viene a ser una especie de crónica-crítica-repaso de las noticias. Critica el mal estado del reloj de la Iglesia comparando la actualidad con un artículo que apareció en "Levant" del año 1922. También habla de setas y de si habrá o no "Argument". Por curioso e histórico reproducimos un fragmento de dicho artículo:

... "Ses matances" ocupan el primer plano en la actualidad. Por doquier aparecen "estols de matancers" que... ponen la nota de colorido en el ambiente de la población y... surgen las inevitables pequeñas gamberradas que, si no tienen consecuencias graves, ocasionan impertinentes molestias a sus víctimas. Verbigracia: circulación de motos con escape libre, partidos de fútbol en plena calle, petardos a granel, afición de ciertas "matanceras" a las naranjas ajenas, etc..."

* DE LA COLONIA DE SAN PEDRO, FARRUTX hace una llamada urgente ante el déficit de 18.381'60 pts. que tienen las obras del campanario invitando al lector a hacer balance: "...¿Cuántos gastos en diversiones? ¿Cuántos en obras de caridad?... Al esfuerzo de todos los coloniers para terminar el nuevo campanario, sería muy loable unir el tuyo, benévolo lector..."

DEIXALLES I BRUTOR

De vergonyós es pot qualificar l'espectacle que ofereixen certs indrets de la nostra vorera de mar, concretament el de baix de "Sa torre", on hi ha tota casta de deixalles: matalassos, butaques rompudes, cotxets de nin petit desfets, etc. Des d'aquí feim una doble crida: en primer lloc, als propis Coloniers i visitants, que guardin les coses velles pel dia assenyalat que els recull el camió; en segon lloc, a l'Ajuntament perquè vigili a fi que aquests fets no es repeteixin, procuri retirar aquestes deixalles i recordi als ciutadans el dia que passa el servei de recollida dels objectes i utensilis vells. Ho deim pel bé de tots.

POEMES DE TARDOR

I d'allò més prossaic passarem a la poesia. El nostre benvolgut pintor i poeta, Joan Mesquida, "En Joan Roses" pels amics, en aquests dies passats de tardor ha tornat deixar volar la seva imaginació creant bells i curts poemes dels quals us en oferim una mostra. Du per títol

ALS HEREUS DEL NO RES

*Què farem del present si encara no hem après del futur, tou de passat, com fer-ne miques?
Potser no basti un vers, ni dos, ni tres!
De què som hereus, mesquins, xuclant monyines amb els sucres insípids del no res?*

ELS TELEFONS, ENCARA

Estam ja a la segona quinzena de desembre i encara resten un bon grapat de famílies esperant la connexió del seu telèfon. Segons sembla la telefònica està pendent d'uns per-

missos de Madrid per poder empalmar aquests telèfons a la resta de la xerxa. Francament creim que aquest fet és una "becada" més de la Telefònica a la qual no vull dedicar més qualificatius, però "s'han passat". Cosa de Monopolis, amics.

NOTICIES DE LA CREU ROJA

El passat dia set de desembre i al final d'un sopar celebrat al Club Nàutic, foren entregats els diplomes i carnets als nous socorristes de la localitat. Feu l'entrega el Secretari Provincial de la Creu Roja, Francisco Oliver.

Per altra banda estan ja llests els plànols per a la construcció de la caseta que serà ubicada a la plaça (que per cert sembla que no té nom) que hi ha devora la "Bassa d'En Fessol" per davall "l'Esplai Internacional". L'Ajuntament ha concedit una subvenció de 200.000 pts. tot s'ha de dir. Finalment, Creu Roja adquirirà una nova embarcació, segons hem pogut saber, la més moderna que posseeix per ara Creu Roja a les Balears. No en tot hem d'anar a darrera com amb el telèfon.

MOLTS D'ANYS

Estam ja a dues passes de Nadal. Des d'aquest mitjà de comunicació que és el Bellpuig i amb el qual tenc l'oportunitat de trobar-me amb els lectors, vull desitjar un bon Nadal per a tothom, també per aquells als quals hagi pogut criticar amb les meves informacions. Si ho he fet, no ha estat amb ganes de molestar ningú, sinó tan sols amb la bona intenció d'aconseguir el millor pel nostre poble.

MOLTS D'ANYS PER A TOTS!

A. Genovart

VAGA A LES ENSENYANCES MITGES

El passat dia 17, els alumnes del nostre Institut Llorenç Garcias i Font; amb solidaritat amb tots els alumnes d'ensenyances mitges d'Espanya s'agregaren a la vaga reivindicant una ensenyança ENTRE TOTS.

Al proper número s'informarà més detalladament.

ESPECIAL

PLANA D'EDUCACIÓ

POEMES DE NAQAL

Ja és Nadal!
Tots estem contents i feliços
perquè ha nascut el nostre miryó
que ens uof donar pau, ama i
feliçitat.
Anem a adora al nostre miryó,
mentres ell ens somriu.
Tot el polte el canta uilancets
perquè estigui ple d'alegria.

La mare, Uerge Maria
El pare San Josep
i el piolet Bon Jesus
tots remunts diñs la coua
estàn mig morts de fred

Ha acabat Nadal!
Ha començat un nou any.
Hi esperem que tots estiguem
pens de Pau i Felicitat.

Antonia He Aquilo Fozora

Ana Mari Nicolau, 20n. Preescolar

ESIM HOMI

LA PETITA PASTORETA

Fa molts d'anys va existir una pastoreta sense pare ni mare. Els seus pares es varen morir quan anaven a Betlem a donar uns regals a Jesus acabat de néixer.

Ella guardava una guarda d'ovelles que li havien deixat els seus pares quan se'n anaven a Betlem.

Un bon dia va collir la seva guarda i se'n va anar a Betlem a donar a Jesus l'única riquesa que tenia.

Pel camí, la pastoreta pensava: "Malgrat hagi de morir com els meus pares, lluitare fins arribar a Betlem"

Es va trobar amb els Reis Mags i li demanaren: "On vas pastoreta?". A Betlem, els contesta: "Vols venir amb nosaltres?" Ja és clar que sí.

Va pujar a un camell i partiren cap a Betlem. En arribar-hi, la pastoreta va entregar a Jesus una ovella, la més bonica.

Així la pastoreta va veurer realitzat el seu desig i aconseguir el que els seus pares no varen poder fer.

Joana Antònia Massanet.

Oscar Forteza, 20n. Preescolar

ESPECIAL

PLANA D'EDUCACIÓ

PEDAGOGIA

DE LA IL·LUSIÓ

ELS

REIS

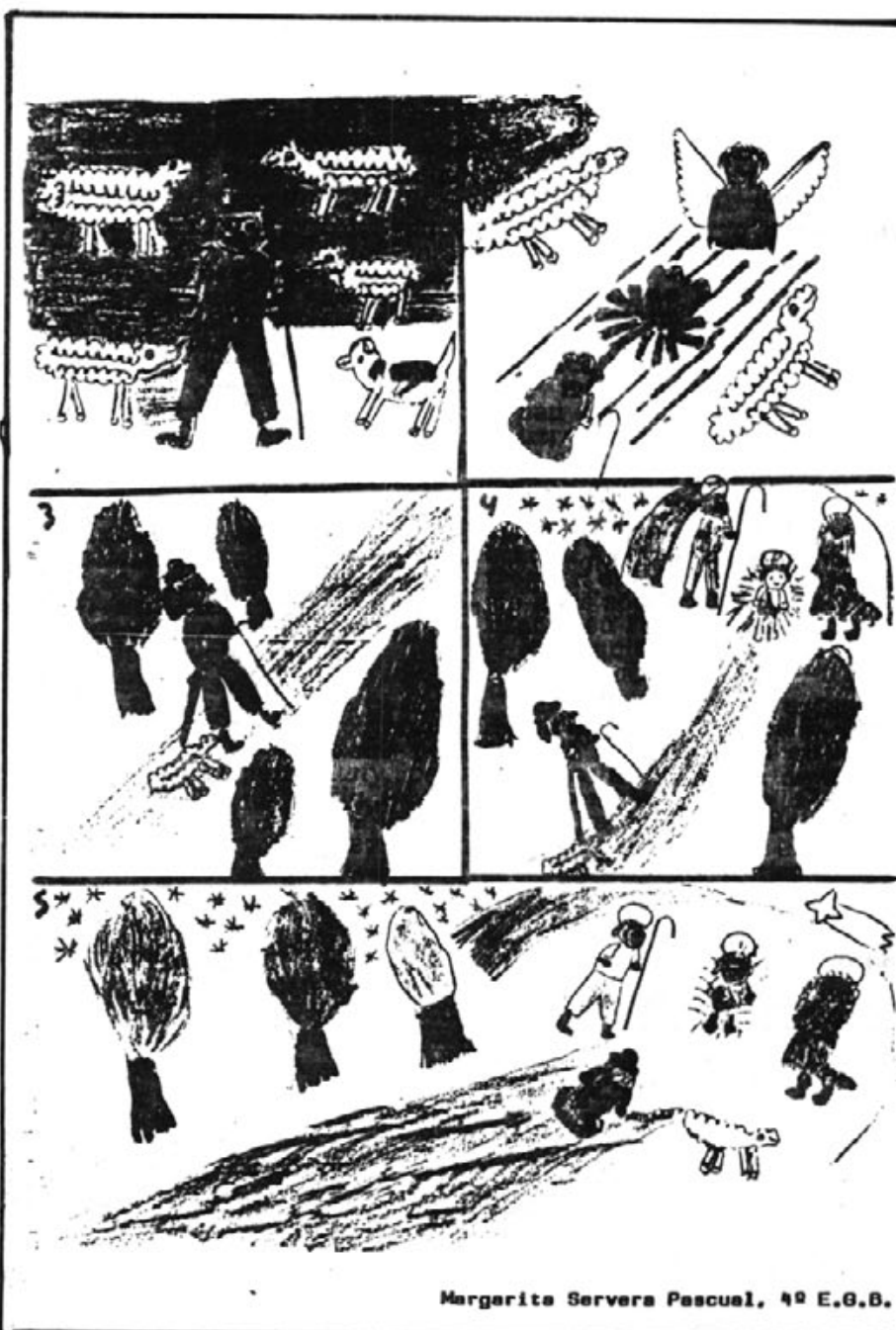
MAGS

Els Reis Mags són potser el més màgic d'aquest món màgic que és Nadal. Un món que nosaltres hem creat. Que és fruita de la nostra imaginació, de la nostra llibertat de pensament. Potser un poble vertaderament lliure és el que sap somniar sense posar-se traves. Si cercam dins la història observarem com les coses més famoses, els pilars on descansa la nostra tradició, no són gairebé reals. Però de fet no importa. Això diferencia l'home dels altres animals: la capacitat de creació, d'adaptació i de modificació de les circumstàncies que l'enrevolten.

Els Reis Mags tan familiars, tan coneguts, no eren reis ni eren tres, ni tan sols s'anomenaven Melsion, Gaspar i Baltasar. Dintre l'amnèsia històrica universal que molts patim hem anat transformant uns personatges realment històrics, com varen ésser uns mags que cercaven adorar el Messies, en éssers enrevoltats d'un estel d'or i d'un àmbit de quelcom quasi inalcançable. De fet, l'home no fa més que adaptar les circumstàncies a la seva realitat. I jo pens que una de les més aconseguïdes ha estat la festa dels Reis i el seu encant.

Tots sabem que en especial l'infant necessita unes seqüències d'espai i temps que l'ajudin a construir dites nocions a més de la del ritme. És molt important per a l'al·lot tenir al començament de la seva vida uns aconteximents molt marcats que li facin distingir entre l'abans i el després, el present i el futur. Sens dubte "Els Reis" ens han ajudat a molts de nosaltres a consolidar els conceptes abans esmentats.

Però això no és tot: l'home és un ser bàsicament lliure dintre d'una societat formada per moltes conveniències. La il·lusió (festa?) dels Reis ajuda a ser lliures vertaderament,

a somniar el que vols. Els grans, no tallem aquesta llibertat fent cas de tanta invasió d'anuncis i propostes per a fer regals. Ens hem de donar un grau de confiança i ens hem d'atrevir a "imaginar" el regal que volem fer als nostres al·lots i als nostres grans.

Jo també escriuré una llarga carta... Esper i desig que l'any 1987 hi hagi molta gent que

llegeixi aquestes cartes, moltes vegades escrites sense llapis ni bolígraf. Crec que d'aquesta manera ens coneixerem tots un poc millor. Perquè conèixer qualcú és compartir les seves il·lusions. La meua carta serà molt llarga i demanaré moltes coses, grans i petites, complicades i senzilles...

Antònia Tur

ESPECIAL

PLANA D'EDUCACIÓ

L'ESCOLA I LES FESTES DE NADAL

Ja són aquí les festes de Nadal que, amb el temps, s'han anat enriquint i han incorporat una sèrie de costums que les fan ésser una de les celebracions més riques que existeixen.

L'escola, conscient d'aquest fet, s'anticipa a les festes i, amb l'esforç conjunt de tota la comunitat educativa, professors i alumnes, creen un clima adequat al temps i a les festivitats que s'atraquen.

Existeix una doble finalitat en tota aquesta tasca: una lúdica i un pedagògica. Realment, totes dues es conjuguen de forma perfecta i el resultat és que, durant el mes de desembre, els nins, jugant, aprenen i s'exerciten en tota una àmplia gamma d'expressions artístiques que, a la vegada, els permet desenvolupar tota la seva capacitat creadora.

Tota l'escola s'uneix en la confecció de naixements, arbres, estels i fins i tot, de les seves pròpies joguines.

Al mateix temps, la música, mitjançant les cançons nadal·lenques i l'expressió corporal, mitjançant les representacions teatrals i els Pessebres vivents, pareixen prendre força i despertar la imaginació de tots; tant dels grans, com dels petits.

Es potencia, igualment, l'expressió oral i escrita: els poemes, els contes de Nadal... Però, la seva màxima expressió són les cartes als Reis. Cartes interminables, ben estudiades, cartes plenes d'il·lusió i d'esperança.

Així, doncs, veim que l'Art, en totes les seves manifestacions resorgeix de manera especial dins les nostres escoles durant aquestes festes.

Molts d'anys a tots.

Aina Cortès

ACTIVITATS DE NADAL

I FESTA DELS REIS

Es fa una convidada a tots els nins i nines d'Artà per assistir a la preparació de la covalcada dels Reis.

Enguany es dividiran en dos grups; En el primer d'ells hi haurà els nins de pre-escolar fins a cinquè d'EGB. Aquests començaran les activitats dia 29 de Desembre a les 15'30 a la plaça del Mercat. El segon grup començarà dia 28 de Desembre a les 9'30 del matí a Na Batlessa. Hi participen els al.lots de sisè fins als de vuitè d'EGB.

En quant a l'arribada dels Reis es preparen unes carrosses per donar-los la benvinguda dia 5 de gener a les 18'30 de l'horabaixa.

L'itinerari serà el següent: Carrer Amadeo, Carrer Ciutat, donant la volta a la plaça del Conqueridor. Després s'aturaran per fer l'adoració al petit Betlem situat a Na Batlessa, on les primeres autoritats del poble donaran la benvinguda a les Majestats. Seguidament proseguiran per Antoni Blanes fins a l'Ajuntament.

Després es començarà la repartició de les joguines i regals a totes aquelles cases que ho hagin sol·licitat.

Grup de joves amics dels al.lots

Racó del poeta

SI US HE PRES PARAULES

Si us he pres paraules
que encara us servien
tornar-les faig comptes,
no és per lladronia,
és perquè amb les meves
poc a poc intímin.
En tenc de ginyades
i moltes d'asprives.
N'aguant que me menten,
n'escolt que m'encisen.
N'hi ha de cairades;
de les més massises
en faig passadores
al llac dels enigmes...
i en cerc de lleugeres
per a fer harmonies.
En guard de guitzeres
que parlen d'abismes...
però en vull de bàlsam
per a untar el defici.
També en tenc d'alades
com aus de poesia,
i ara en busc que tenguin la punta
per a alçar escarpells molt fina
a la carn dels dies.
Si us he pres paraules
que encara omplien,
amb les que guardava
ja s'han fet amigues.
Si mes les deixàssiu,
les estogeria.
Cas que us faltin,
les tenc enllestides.
Si les voleu ara
les don de seguida.
Us les deix rimades,
maldament sien vostres
colliu-les amb mires.
No les malmeneu,
estan indecises...

Del llibre "Entre el Serral i l'escuma".

Joan Mesquida.

ARTÀ I ELS ARTANENS

JORDI JAUME

Avui presentem una entrevista a un home que fa 40 anys es dedica a fer un servei que, tal volta a la seva mort, sia difícil trobar-li un substitut.

Ens referim al campaner de la nostra Església. Un home ara ja jubilat, i que encara segueix amb la feina d'anar a tocar les campanes quan hi ha mort, o a repicar quan hi ha festa al poble.

Aquest home, com tots sabem, és en Jordi Jaume Massanet, a Pistola. Nascut a Artà el 1er de maig de 1926, té per tant 60 anys. De jove va fer feina a l'asserradora de l'amo En Jordi Llull, del carrer de la Gran Via, on és ara la fàbrica de Ca'n Balaguer. Actualment viu al carrer de n'Amadeo nº 6 D.

Ell ens conta que a l'edat de 15 anys ja començà a tocar les campanes essent per aquell temps en Joan "Escolà" l'encarregat d'aquesta feina i al mateix temps a servir les misses i altres feines d'Església. De principi li donava 1 pta. per tocar als funerals, però prest va ser pagat pel rector, aleshores Mn. Llitesres, quedant oficialment de campaner i en Joan d'escolà.

BELPUIG.- Jordi, sembla que amb el temps que fa que ets el campaner, ens pots dir moltes coses, per exemple: quantes campanes hi ha al campanar?

JORDI.- Al campanar hi ha quatre campanes. La grossa, la segona, la petita i el dinglo.

B.- Quines tocodes fas actualment?

J.- Ara només tocam quan hi ha mort i repicam vuit dies abans de Sant Antoni, a l'ofici del Dijous Sant, el dissabte

de Glòria, a la processó de "l'Encuentro" pel Corpus, per La Puríssima i per les Matines de Nadal.

B.- I en temps primer?

J.- Primer sempre havia de córrer. Quan no hi havia mort havia de repicar o tocar combregars i extremuncions.

b.- Explica un poc tot això.

J.- Primer hi havia 4 classes de funerals: De 1^a, 2^a, 3^a i 4^a.

Als de 1^a, si moria al matí, començava a tocar les campanes a les 8'30, després a les 2 i a cada hora fins al Rosari. Després sortien els capellans "Creu alçada" cap a la casa del mort, també aquí alçava campanes, al sortir de la casa i també al condol al Cós. L'endemà al matí, començava a les 7,30, 8,30 i senyal fins a les 9 que començava l'ofici, també als "Santos" i a les exequies.

Als de 2^a, tocàvem al matí, a les 2, a les 4 i l'endemà al funeral.

Als de 3^a a les 2 i al Rosari i als de 4ª només tocàvem la campana segona i la petita. Als de 1^a i 2^a, abans del funeral tocàvem "ventant".

B.- I ara, quines tocodes fas pels morts?

J.- Ja fa molts d'anys que si mor el dematí, tocam quan ens avisen, després ho feim a les 2, al sortir el mort de caseva, al començar el funeral, als "Santos" i a les exè-

quies. Si moren al migdia, la primera tacada és a les 2.

B.- Quines altres tocodes fèieu primer?

J.- Els diumenges i festes tocàvem "vespres", i els dies feiners a les 2 només amb la campana segona. A les 12 tocàvem migdia, o sia les ave-maries (tres vegades tres bataiades). També tocava a les "40 Hores" que és feien per el darrer diumenge de Carnaval, per Sant Miquel, Crist Rei i La Puríssima. Es repicava a l'Exposició del Santíssim i a la Reserva, tres dies, i tres vegades cada dia.

Ara també repicam per a Cap d'any, Reis, Sant Antoni, Dissabte Sant, Sant Salvador i algunes més. Primer feiem més renou. Repicàvem per a Cap d'any, Els Reis, Sant Antoni, Sant Josep, Dijous Sant, Dissabte de Glòria, a "l'Encuentro", per l'Ascensió, Corpus, Sant Pere, Sant Jaume, Sant Salvador, per la Mare de Déu d'agost, per La Puríssima i a les Matines per a Nadal.

B.- També creim recordar que es tocaven les sortides dels combregars.

J.- Sí, quan hi havia un combregar a fora vila, al sortir de l'Església l'extremunció i el combregar amb la campana petita, i a la tornada si s'havia extremunciat, es tocava la "rebuda" amb la campana grossa, 4 vegades de dues ba-

MASSANET, el campaner

taiades. Si era home, es feia returada i es tornaven a tocar les bataiades. Si era dona, no es feia returada i la gent sabia de què es tractava.

Si el combregar era al poble, tocava la campana petita i a la venguda s'extremaunció, si no, res.

Si duïen el combregar a la casa de qualque capellà malalt, es tocava amb la campana petita i el temps que era pel camí d'anada i venguda es tocava ventant amb la campana segona. En arribar, es tocava la rebuda de la extremaunció.

B.- Com és la sonada del repicar?

J.- Toc la campana segona i la petita una amb cada mà, i la grossa amb el peu dret, duguent el compàs de vals.

I el tocar "ventant" en què consisteix?

J.- Només es fa amb la campana grossa. Primer es feia a cada ofici, ara només als de les festes majors.

B.- Sabem que "assegures" la campana grossa per tocar de mort i ventar, com ho fas?

J.- Se li dona un balenceix fins que està amb la boca per amunt, llavors la deix travada amb una anella a un ferro. Al començar a tocar de mort o ventar, l'amoll i baixa amb força que és quan toca més fort.

B.- Després de la reforma del campanar, segur que hi has guanyat, no és ver?

J.- He guanyat amb seguretat ja que degut al mal estat del campanar i l'agafada de les campanes, la grossa ja feia temps que no la podíem assegurar. Però per mi, ara és més difícil perquè s'ha reduït el terreny baix les campanes i he de fer més força que abans. Ara bé, hi posaren l'electricitat i també és una aventatge. Abans ho havíem de fer amb un fanalet i amb piles. També han posat caps de bolles als eixos de les campanes i són més manejables.

B.- Així que comparat amb "primer" ara és més descansat el tocar.

J.- No es pot comparar. Figuret que el dia de Tots Sants de les 4 a les 9 del vespre tocava cada hora. I he sentit a dir que més enrera ho feien tota la nit. El dia dels Morts començava a les 5,30 del matí i fins a les 8, després cada hora fins acabades les absoltes. També dia 3 de maig a les beneïdes dels fruits tocava "ven-

tant", i a les festes de Sta. Llúcia, Sant Marçal i El Corpus es repicava mitja hora abans de la processó, i també el temps que era defora. També hi havia la processó de "Ses moixetes". Aquest nom fou heretat d'una donació que feren unes senyores anomenades així.

B.- I a tots els pobles toquen igual que noltros?

J.- No, crec que a Mallorca ja queden pocs pobles com a Artà.

B.- I les "massoles" quan es tocaven?

J.- Començàvem al matí del Dijous Sant, després de l'Ofici. També al capvespre i a la funció del Davallament del Divendres Sant. El dissabte al matí a les deu ja tocava a "Glòria" amb les campanes.

B.- Ha estat rentable aquest ofici?

J.- El temps de D. Llorenç Lliteres que EPD, al principi em donava 1 peseta per tocada als funerals, després 2, i més envant més fins que ara em donen una gratificació mensual de 5.500 ptes.

B.- Jordi, tú només has fet de campaner o també d'escolà?

J.- Només de campaner. Ara bé, si en Joan m'ha necessitat, sempre li he ajudat. Record que a vegades ajudava a dur

el combregar els primers divendres o també a anar a ajudar a les extremauncions, però mai a servir a dins l'església.

B.- El temps de la guerra civil, també seguïreu tocant les campanes?

J.- No. Estàrem una temporada ben privats.

B.- Recordes altres tocades que hagis fet?

J.- Als aniversaris de qualque mort, la família comanava un funeral i es deia de "convencional". Tocava el vespre abans de l'hora del rosari i el sen demà en començar l'ofici i als "Santos". També record que quan hi havia foc, tocava la campana grossa amb bataiades espesses perquè la gent acudís aviat.

B.- Fins quan penses tocar les nostres campanes? Trobaran substitut?

J.- Jo ho faré mentre tenguin salut, ara que crec que quan jo ho deixi sí serà difícil trobar una altra persona.

B.- Consideres que has estat ben pagat per la gran feina que has desenvolupat aquests 40 anys?

J.- Consider que és una cosa que avui no es pot fer pels doblers. Ni avui ni mai perquè abans no n'hi havia. Jo ho he fet i ho faig perquè m'agrada i a més per fer un servei a l'església.

Desitjam molts d'anys de vida per aquest home que es pot dir que tota la seva vida ha fet feina per l'Església sense esperar més recompensa que la que Déu li doni a l'altra vida, perquè el que ha guanyat aquí no li han bastat per sabates.

G. B.

Llinatges artanencs

Per J. Solivellas

Sastre. Del llatí "sartor". Home que talla o cus vestits d'home.

Vicens. Del llatí "Vincentius" = vencedor o guanyador.

Villalonga. Vila llarga. De l'adjectiu llatí "longus". Pobles en el Rosselló, Camp de Tarragona, comarques del Ripollès i Garrotxa.

Xamena. Del nom castellà Xemena o Jimena.

NOTA: Amb aquests llinatges acaba la sèrie "LLINATGES ARTANENCs". Bellpuig dona les gràcies al seu autor i l'encoratja a que sigui col·laborant.

Una brúixola que assenyala el ponent

El rei Herodes estava paint un costellam d'ase, que s'havia empassolat per dinar, mans fentes a l'ull del sol. D'una revinglada quedà dret com un fus. Ben davant tenia tres bergants i no eren els de Son Ametler, sinó els Mags d'Orient. Els aranells del nas, a modo de metxinals, li bufaven emboïnats.

-Escoltau ferrericos de bardissa. Teniu la mort a la gola si no em deis on és aquell escorbai d'infantó que jo mateix tan el cerc i no trob?

-A Betlem perquè així està escrit pel Profeta.

-Digau-li a aquest Profeta que la pagarà qui l'ha feta. I ara, fora son s'ha dit. Donau-me sant i senya de Betlem i betlemes.

En Gaspar fou tan polissó que en lloc de darli les entresenyas dels indrets i l'Estrellà, li donà el quest del estel del mussol. Aqueix aliplomut d'ençà que la seva dona amistança amb un duc bord, encara el dia no s'ha colgat, surt de ronda moronda per veure si l'aglapirà.

Herodes posà forquetes per tenir certesa de que seguint tal estel aniria, cop segur i peus plans, a fer cau i net del Minyó.

En Baltasar a quí les vermellors de les mentides no li tramudaven la cara, li enflocà tot sornegós:

-Mirau. Vós, sempre cap alt. Així no tindreu ni sa més petita errada. Si, per un allò de dir, s'estel xerràs totsol, seria que té més fam de famella que ets homes de setanta anys. Feis-ho just com vos dic i demà a trenc d'auba, diguem-ne a sol naixent, caureu dins Betlem.

Herodes no perdé cap mot. Enlestí la bolicada parant esment amb el taiacolls. A l'hora dels enganapastors, mentre orinava, alçà la testa vers el cel en l'instant que davallava per l'entrelluu d'orient, una lluentor esmussolada conrant el sementers celestials.

-Ara et tenc pau manent. Iddò a Betlem s'ha dit.

Sortida de sol caigué dins Na Xinxeta. Tocà la porta i revel·là son identitat. El porter xinxetí, home molt primcernet, vegent les lletres herodianses, envià comanda a la reina del garrigó de les abelles, el sen Codolenc, del sementer dels còdols, a l'amo Ambròs (un roter amb manco son que el gall de la Passió) i a la torrentera del Caló dels Camps, on hi ha una cova el qual hoste és un capità pelut i retat com una bresca de mel.

-Ja hi som, ja. Me cag amb jo mateix si no em fas fideus d'en Messianet.

Dit i fet vegé una claroreta colombrant la cova esmentada.

-Farràspi que aquesta és sa meva.

Desenbeina el taiacolls i sense dir germà parau Sant Arnau, entrà manades desfetes i ulls clucs disposat a fer un riu de sang.

Com a per encant, el món li tornava quadrat. El capità amb una espasa de **liberame domine**, li ventava espadencs a quintars. Al mateix temps el recapte de N'Anbròs, era un ruixat de vergades amb el capcional del carro de parell. Prest esgotà la plagueta blasfematòria, perquè el sen Codolenc obrí una tramutxa plena de còdols barriscats a vuit roves cadascún, que el deixaren fet un esparancó.

Herodes rancallava el "tèco-mèco", quan un disforjo eixam de beies i xinxes es proposaren fer-ne un fogasser de la seva còrpora. Boig i mesell de tants d'animalons, esmolant-se la garrova col·legí que havia confós Betlem de Judà amb Betlem de la Serra Artana.

Bones festes i qui fa ahús del menjar, després sol petejar.

Pere Ginard

@@@ ECOS

ACIUMENTOS

Día 1 de noviembre.- Isabel Fullana Martín. Hija de Jaime i de Isabel. C/ San Pablo, 25.

Día 2.- José Díaz García. Hijo de José y de María del Rosario. C/ Botovant, 26.

Día 7.- Marta Gili y Lorenzo. Hija de Miguel y María del Carmen. C/ Pontarró, 5.

MATRIMONIOS

Día 8 de noviembre.- Jaime Castro Bergas con Catalina Ginard Bujosa. C/ Naranjo, 21, 30, 2ª Palma.

Día 8.- José María Romero Medina con María Salgado Grillo. C/ Bellpuig, 24.

Día 8.- Antonio Tous Bernad con Bernardina Espejo Salinas. C/ Leonor Servera, 70, 3ªp. Cala Ratjada.

Día 15.- Jaime Cabellero Femenias con Andrea-María Moreno Lopez. C/ Major, 92.

Día 22.- Guillermo Vives Canet con Antonia Alzamora Paez. C/ Santa Margarita, 45.

Día 29.- Pedro Riera Torres con María del Carmen Rayó y Picón. C/ Ciutat, 38.

DEFUNCIONES

Día 2 de noviembre.- Antonio Ginard Nadal. 84 años. a) Figuereta. C/ Ferrocarril, 38.

Día 3.- Bartolomé Cursach Tous. 77 años. a) D'Algaide. C/ Pou Nou, 13.

Día 5.- Isabel Ginard Pomer. 75 años. a) Caparrota. C/ Son Ros, 24.

Día 5.- Antonia Gomis Mestre. 75 años. C/ Mestral, 39.

Una manera de conviure

Un conviure amb germanor, amb fraternitat, d'un donar-se pels demés, no és més que un camí obert a tots els nostres semblants, de compartir, lluny de l'egoisme i de l'individualisme.

L'home, fent totsol el camí tan llarg que ens dona la vida, pot ésser que li resulti un tant soporífer. No obstant si feim aquest camí tots plegats i ens donam les mans de veritat, així i tot superaríem les dificultats i els obstacles que es presentassin al llarg d'aquest camí.

Malgrat tot, de vegades ens sentim deprimits, trists, impotents, de veure que hi ha coses dins la nostra vida que un no sap per què es fan, o veure que no haurien d'ésser així, que podrien ésser d'una manera més justa i més confortable per a tots.

Però, aquesta germanor i aquest saber comprendre els demés ens ajuda a superar aquest obstacle, que al cap i a la fi no és més que una petita boirina que, amb l'ajuda de tots, podem superar i a veure de cada vegada més clar i més nítid.

Lluitem doncs, perquè aquest camí que al cap i a la fi hem de recórrer tots plegats, sigui un camí de veritat, d'amistat, d'inclinació cap als demés i de tendresa. Que sapiguem donarnos les mans, sabent compartir coses bones i coses dolentes, penes i alegries. Després veurem com arribam tots junts amb el cor obert, ple de goig i satisfacció.

Antoni Esteva i Rosselló

Día 7.- Miguel Cursach Sancho. 94 años. a) De Xiclati. C/ Barraques, 8.

Día 8.- Antonio Servera Massanet. 81 años. a) Covas. C/ Huerto, 21.

Día 10.- Bárbara Solivellas Cursach. 91 años. a) Moma. C/ M. Espluges, 18.

Día 12.- Bárbara Santandreu Riera. 73 años. C/ Na Caragol, 7.

Día 16.- Magdalena Perelló y Ferragut. 78 años. a) Porra. C/ Vinyes, 17.

Día 26.- Gabriel Ferrer Salas. 90 años. a) De sa Tafona. C/ San Francisco, 11.

Día 30.- María Cursach Gili. 64 años. a) De Xiclati. C/ Pontarró, 3.

TOT, AMB LEASING

Haga más rentable su actividad.
Equipamientos industriales y profesionales

* Ventajas fiscales

Las rentas que se satisfacen del LEASING son gastos deducibles. El usuario tendrá derecho a la depreciación fiscal, que corresponda por la inversión efectuada por MARCH LEASING.

* Sin inversión inicial

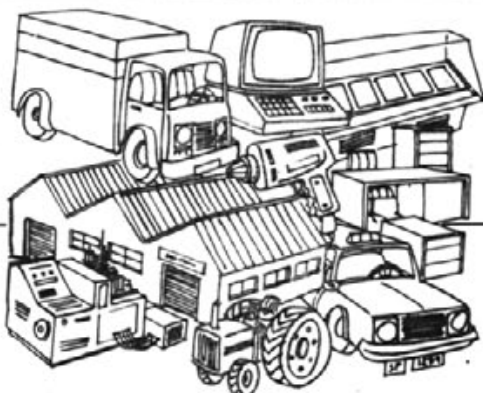
El usuario sólo está obligado al pago de la primera mensualidad. Los pagos podrán ser, a elección del cliente, fijos o variables.

* A largo plazo

Los contratos se establecen por períodos de 24, 36 y 48 meses, aunque estos plazos pueden ampliarse o reducirse, siempre de mutuo acuerdo entre las partes.

* Flexible

La formalización del contrato de LEASING no requiere complicadas transacciones y permite unos aplazamientos que casi nunca puede ofrecer el proveedor.

**MARCH LEASING
S.A.**

SOCIEDAD DE ARRENDAMIENTO FINANCIERO
Avda. Alejandro Rosselló, 8. Tel. 46 15 00 Telex. 68611. 07002 Palma de Mallorca.

INDEX, (ve de plana 16)

Entorn del problema: Inseguretat ciutadana, per A. Picezo	124	El caràcter propi d'una escola, per M. Moyá	113	Una manera de conviure per A. Esteve i Rosselló	515
Platges d'Artà, per M. Santandreu	145	Visita oficial de Cañellas (redacció)	140	PREMSA FORANA	
Nou projecte de Secona	195	Moments feliços, per G. Mateu	174	S'argument festes de Sant Antoni a Artà, per N. Casellas	350
Una xerrada a la Residència, per A. M ^a Massanet i E. Piris	219	Judici del cas Pau Piris, (redacció)	204	Els nostres costums, per M. Mascaró	408
Contrabandistas y curanderos en la Mallorca interior	244	Bendició de la Verga de La Pau (redacció)	208	L'odra, per P. Bordoy	408
Pep Toni Guardiola, per J. M ^a Massanet i A. Guiscafrà	378-379	Germendet donants de sang, per G. Bisquerre	220	Portol: olles... pebres, per P. J. Amengual	410
COL·LABORACIONS VARIES		El Monestir de Sant Jeroni, per R. Umbert	222	Sobre un centre de documentació musical, per P. Estelrich	431
Mateu Gelmés, Fundador,	2	Homenatge a un educador	262	El Carnaval, Sa Font	468
Joan Servera, continuador,	3	Papá Noel	271	CURIOSITATS I ENTRETENIMENTS	
Rafel Umbert, actual,	3-4	Breus notes sobre el concert de l'Orfeó Artanenc, per J. Ginard P.	271	Per J. L. Martín	
Bellpuig XXV aniversari, per A. Conesa, J. Casellas	5	Reis-88, per "Grup de joves amics dels al.lots"	280	Tres juicios clàssics	223, 235
Un quart de segle, per J. Morey i M. Tous	6	Adéu al "gallito d'Artà", per G. Tomàs Gill	280	Ilusiones opticas	247
IV Etapa: Renovació, per G. Bisquerre	7	II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, per P. J. Llull	310-358	Esta Navidad: Juguemos con sombras	263
Petjades, per J. M ^a Salom	9	Introducció a l'estudi de les egogròpies, per Toni Muñoz	342-343	Tablas para adivinar la edad	299
Llevant, per M ^a Bel Sanxo	10	Artà... Cale Mitjana, per Toni Muñoz	347	Esoos números	323
Bellpuig fa País, per J. Melià	10	III Setmana del llibre	369, 391, 407	LLINATGES ARTANENCS	
Una història de servei, per G. Mateu, J. Escanellas	11	Prevere per a la Comunitat Cristiana, per Lluç Riera	371	Per J. Solivellas	
Jocs i juguetes, per D. Talens	15	Agraïment a l'amic Pep Toni (grup d'amics)	392	Planes: 112, 125, 138, 163, 197, 220, 233, 244, 261, 356, 368, 380, 392, 404, 416, 428, 443, 478, 488, 514.	
Enyorances "desde el extranjero", per C. Pons	25	Un camping de primera, per A. Genovart	402-403	AJUNTAMENT D'ARTA	
Del XXV aniversari, per Redacció	26-27-28	Artà, la contrada Hel·lenitzada, per B. Pascual	416	Planes: 232 i 269.	
Depuració d'aigües, per C. Obrador	38	La tortuga de corral en perill, per Toni Muñoz ...	417	YOGA	
Rues, no tres, sinó quatre, per G. Bisquerre	48	GOB, per socis del GOB a Artà	420	Per Joan Carrió	
Música bona i dolenta, per Jaume Ginard	53	El Caló, no el toqueu, per Toni Muñoz	431	Planes: 496,	
Salvador Espriu, "In memoriam", per Miquel Mestre Genovard	61	Participació, festa i sentiment, per A. Genovard	388-389	RECTIFICACIONS	
Adiós a mi hermano Jaime, per A. Conesa	72	Ordenació de Pep Toni, per G. Bisquerre,	389	Planes: 333, 404 i 405.	
Club 3 ^a Edad, per G. Bisquerre	84	Hores de festa, per J. Morell	422	ESPORTS	
Semana Cultural, per Taller	87	Badalla firaires, per "un firer firer"	453	Per: J. Mayol, G. Artigues, G. Bisquerre, P. Vaquer i C. Infente.	
Un avió a l'estrella devora Artà, per Rafel Bisquerre	90	Respecte mutu, per A. Genovard	458	Planes: 19, 20, 32, 44, 56, 67, 68, 79, 80, 100, 104, 116, 123, 124, 127, 128, 152, 164, 176, 187, 188, 200, 212, 224, 235, 236, 248, 264, 276, 288, 300, 312, 324, 336, 348, 360, 372, 384, 396, 408, 420, 432, 444, 455, 456, 468, 480, 491, 492, 503, 504, 517 i 518.	
Dos concerts, per Joan Sarasate	92	El Poble més poble, per Josep Melià	489-490		
Setmana del llibre (SMOE)	102, 103, 114, 115, 126				
Els ocells en perill, per Es "Serreal"	113				

millor

Telex 69565 VGOR E G.A.T. 820

Calle Binicanel·la, 12 - ☎ 585515/52 - CALA MILLOR
Carretera Cala Agulla, 19 - ☎ 564017 - CALA RATJADA

Molts d'Anys i

Bones Festes

ESPORTS

BASQUET

CADETE

VIALSA 79
SA POBLA 61

El millor partit de la temporada. Així és com s'ha de calificar el partit de la sexta jornada (dia 29 de novembre) on el VIALSA va rebre el líder SA POBLA.

En principi el VIALSA perdia per 0 a 4 però després es va fer un parcial de 23 a 2. D'aquesta manera el resultat quan dúiem devers 8 minuts era de 23 a 6.

Els jugadors locals corrien més que els del SA POBLA i, així i tot, en cap moment varen donar mostres d'estar cansats. Poc a poc la diferència va anar augmentant i al descans es va arribar amb avantatge artanenc de 44 a 25.

La segona part va ser més igualada però l'equip pobler en cap moment va reduir la diferència. L'equip artanenc va fer durant el partit una defensa en zona pressionant i, els poblers, mai pogueren fer res per rompre-la. Pel que respecta a l'atac els nostres encistellaven de tota manera, fins i tot dos triples.

Hem de donar gran importància a aquest triomf perquè es va guanyar al líder, i això no es veu cada dia.

Aquesta victòria va ser aconseguida gràcies a un perfecte plantejament del partit per part de l'entrenador i a una perfecta execució per part dels jugadors.

Els màxims encistelladors artanencs varen ser en Miquel Jordà i en Joan Servera amb 23 i 16 punts respectivament.

PATRONATO 92
VIALSA 67

A la setèima jornada el VIALSA va visitar el camp del Casino PATRONATO, el millor equip de les Balears juntament amb el Sant Josep.

Aquest partit es va caracteritzar per la bona voluntat dels jugadors artanencs que en cap moment es varen donar per vençuts davant la superioritat local.

Quan va començar el partit els jugadors artanencs estaven molt nerviosos: ambient, terreny de joc... i això va influir en el començament, que va ser de total superioritat local.

Però poc a poc el nostre equip va anar perdent els nervis i així la diferència es va anar reduint, o millor dit, no va anar augmentant.

A la fi de la primera part es va arribar amb el marcador de 52 a 31. Això feia pensar que els palmesans arribarien als cent punts.

La segona part va començar amb més tranquil·litat per part artanenc, no es precipitaven tant i d'aquesta manera les jugades acabaven la majoria en cistelles.

El resultat de la segona part va ser favorable als palmesans per 40 a 36, el que indica el bon paper artanenc. A la fi del partit el resultat registrat va ser de 92 a 67. Cal dir que hem estat l'equip que els hem fet més punts i, a més, al que n'han fet menys.

Encara que el resultat final fou un poc ampli s'ha d'estar content perquè davant un equip com és el Patronat és un resultat prou bo.

Els màxims encistelladors del nostre equip varen ser en Manolo Galán i en Pedro Vaquer amb 16 punts cada un.

VIALSA 73
J. CAPO GRIMALT 52

Segona part impressionant. Així és com va ser la segona part del partit corresponent a la vuitena jornada del dia 13 de desembre, on el VIALSA va rebre al J. Capo de Felanitx.

M. Galán, màxim encistellador.

El partit va començar amb igualtat en el marcador. El nostre equip no podia agafar avantatge perquè els jugadors felanitxers encistellaven de tota manera i a més els nostres estaven molt nerviosos.

A la fi de la primera part es va arribar amb avantatge local per 24 a 22. Com es pot veure el partit era molt igualat.

Però pensem el que va ser la segona part. Quan dúiem devers dos minuts o tres el VIALSA havia fet un parcial de 12 a 0. Així poc a poc l'avantatge va anar augmentant i a la fi del partit es va arribar amb el resultat de 73 a 52, és a dir, amb un avantatge de 21 punts.

(Passa a plana 14)

CLASIFICACIÓ BASQUET CADETE

PATRONATO	7	7	0	14
R. LLULL	7	6	1	13
VIALSA	7	4	3	11
SA POBLA	7	4	3	11
J. MARIANA	7	4	3	11
J. CAPO	7	4	3	11
S. JOSE B.	6	4	2	10
SANTANYI	7	3	4	10
PERLAS	8	2	6	10
MOLINAR	8	1	7	9
C.D. REBASSA	7	0	7	7

Dia 3 Gener 1987

VIALSA-SANTANYI

ESPORTS

BASQUET

(Continuació, ve de la plana 13)

Cal ressenyar que al descans l'entrenador va canviar el plantejament del partit i això pot ser una de les claus per la victòria.

Els màxims encistelladors artanencs varen ser en Rafel Carrió i en Joan Servera amb 14 i 13 punts respectivament.

Avui des d'aquí vull donar les gràcies al públic que cada dia que es juga a Artà compareix a animar al VIALSA. Això m'agradaria que servis de reclam per la gent que encara no està animada a veure un partit de basquet, perquè hi acudís. Li agarantesc que no s'avorrirà.

Endavant, afecció...!

Pere Vaquer

FEMENÍ

RESULTATS

PUIGPUNYENT	43
AUDIOLUX	20
AUDIOLUX	33
SES SALINES	50
CARDESSAR	34
AUDIOLUX	29

L'octava jornada, jugada contra el Puigpunyent va ésser una derrota no esperada per les jugadores d'Artà. La primera part va ésser decepcionant amb nou punts en tota la primera part. A la segona part vàrem sortir més animades amb un joc millor que la primera i més punts (no gaire), però amb bastantes faltes que eren absurdes. L'entrenador molt decepcionat, però, no deixà de donar ànims.

A la novena jornada l'equip Audiolux no va aconseguir guanyar a l'equip de Ses Salines. Vàrem jugar una primera part no gaire bona, aguantàrem una diferència de punts molt curta al final de la primera part.

A la segona part vàrem sortir amb més coratge. Jugàrem molt millor que la primera amb més punts i contraatacs.

La desena jornada tampoc ha estat favorable per l'equip Audiolux dins Sant Llorenç. Va ésser un partit molt lluitat pels dos equips, però amb una

FUTBOL

PREFERENT

SANTA PONCA-ARTA	2-0
LA UNIO-ARTA	1-0
ARTA-FELANITX	2-1

Comentari:

El partit jugat a Artà contra el Felanitx va ser molt competitiu i difícil degut al mal estat del terreny de joc per l'aigua caiguda el mateix matí.

La victòria va ser mala de conseguir ja que el Felanitx fou un equip dur i que anava per totes, fruit del mateix tres jugadors locals resultaren lesionats, un d'ells de certa gravetat.

Amb tot i amb això es logrà el que s'aspirava: la victòria del locals, que s'emplearen a fons i conseguiren el triomf, no perdent llocs a la classificació, després de les dues derrotes sofrides en camp contrari.

FESTA COMPLIDA

El dia 13 a vespre i al Barbaçoa d'Artà, es celebrà el sopar-espectacle anunciat.

Assistí menys de la meitat de gent de l'altra vegada, però la vetlada va ser complida, ja que la gent ho va passar més bé si cap que l'any passat.

Fa mal fer una anàlisi dels motius per què la gent no assistí, (èrem uns 300), perquè el preu, pel que hi va haver, podríem dir que va ser regalat, i si no, feis comparances. Així que el qui no hi anà, ell s'ho va perdre. La festa acabà prop de les dues i, malgrat tot, encara es guanyaren doblers, pocs, però no s'hi va perdre.

sorpresa inesperada: les jugadores confiaven guanyar aquest partit, ja que el Cardassar no n'havia guanyat cap, i era una oportunitat guanyar-li. També s'ha de destacar el gran nombre de públic artanenc que va assistir a Sant Llorenç, animant les jugadores durant tot el partit.

La primera part va ésser un poquet fluixa, just cal destacar els darrers minuts en què la defensa i l'atac varen ésser més forts.

Regional Preferente

LA UNIO-MARGARITENSE	3-6
ALCUDIA-ESPORLES	1-1
CULTURAL-CADE PAGUERA	1-1
CARDASSAR-LLOSETENSE	0-1
ANDRATX-SES SALINES	3-2
CAMPOS-R. LA VICTORIA	0-1
ARENAL-PORTO CRISTO	0-2
SANTA PONCA-POLLENÇA	4-3
ARTA-FELANITX	2-1

LLOSETENSE	16	10	4	2	25	10	24	*8
Santa Ponça	16	11	2	3	35	15	24	*8
Alcúdia	16	7	6	3	20	12	20	*4
Artà	16	7	5	4	12	18	19	*3
Andratx	16	7	4	5	27	19	18	*2
Campos	16	5	8	3	9	11	18	
Cade Paguera	16	7	3	6	22	14	17	*1
R. La Victoria	15	8	1	6	31	24	17	*1
Pollença	16	6	3	7	26	25	15	-1
Arenal	16	5	4	7	19	21	14	-2
Cardassar	15	4	6	5	15	18	14	
Porto Cristo	16	6	2	8	18	24	14	-2
Ses Salines	16	5	3	8	27	29	13	-3
Esporles	16	4	5	7	23	30	13	-3
La Unió	16	5	3	8	20	29	13	-5
Margaritense	16	6	1	9	16	28	13	-1
Felanitx	16	4	4	8	13	20	12	-4
Cultural	16	2	4	10	19	41	8	-8

ALTRES RESULTATS

III REGIONAL

ARTA-BARRACAR	1-3
SAN JUAN-ARTA	1-0

JUVENILS

ESCOLAR-ARTA	0-2
ARTA-POLLENÇA	1-1

INFANTILS

S'HORTA-AVANCE	1-0
AVANCE-PORRERES	3-3
ALGAIDA-AVANCE	0-5

ALEVINS

AVANCE-P.CRISTO	0-7
AVANCE-SALLISTA	0-9
ARENAL-AVANCE	5-0

PENYES

SON MACIÀ-BELLPUIG	0-0
BELLPUIG-CAN FRAU	0-1

La segona part fou molt més forta, però tot el temps el Cardassar va anar davant en el marcador amb molt poca diferència. També s'ha de destacar que dues jugadores varen haver de sortir fora per haver acumulat cinc faltes personals: una va ésser Na Mª Antònia Flaquer i s'altra Na Mª Magdalena Nicolau.

Esperem que en els pròxims partits els acompanyi la sort.

Angela Infante.

Index 1985-86 Tom VIII

PORTADES

Fotos: J. Pastor, P. Sanxo, T. Muñoz, J. Fito, C. Obrador i G. Bisquerria.
Dibuixos: P. Massanet, N. Casellas, M. Yaw i A. Ramia

*XXV Aniversari	1
*Un altre Artà: La Neu	21
*Trui i Festa	32
*Rues i Resembra de pins	45
*Sense Guerres... Tenen les Terres	57
*Setmana Santa-85.	89
*Ja tornem tenir barreres	81
*I Setmana Cultural	93
*La Dansa	105
*Sant Antoni de Pàdua	118
*A la Colònia.	
Ferrutx encén les Festes	129
*Ha començat l'estiu	141
*Festes de Sant Salvador	153
*El P. Ginard a la seva Plaça	165
*Nou curs escolar	177
*El cas Pau Piris a punt de judici	189
*BUP i FP a Artà	201
*Inauguracions i Temps de Tots Sants	213
*Al pi de Sos Sanxos	225
*Art a Artà	237
*Nadal 85	249
*El foc de Sant Antoni	265
*Sa Rua-86	277
*Els darrers dies-86	289
*I passa l'hivern	301
*Contigo al fin del Mundo	313
*Setmana Santa-86	325
*Porta oberta a la primavera	337
*La Residència. 3 ^{er} Aniversari	349
*III Setmana del llibre II Setmana cultural a l'Institut, II Congrés de la llengua catalana i Diada a l'Ermite	361
*II Congrés de la llengua catalana	373
*Ordenació de Pep Toni i Festa al Convent	385
*La Colònia en festes	397
*Ha arribat l'estiu	409
*Sant Salvador-86	421
*Fira-86	433
*Les nostres possessions: S'Estelrica	457
*Tots Sants. Els Morts	469
*Temps de tords i bolets	481
*Les nostres possessions: Son Pentinat	493
*Nadal-86	505

EDITORIALS

<u>Per l'equip parroquial:</u>	
*El primer pecat avui	22
*Una vide per a Déu i els germans	34
*Preguntes de quaresma	46
*El bisbe a la comarca d'Artà	58
*Mensatge d'una visita	70
*Primeres comunions	82
*La tercera "joventut"	106
*Festes de Sant Antoni de Pàdua	118
*Sant Pere de Sa Colònia	130
*D'estiu, a les platges	142
*Fer festa, fer poble	154
*Cal apuntar-se	166
*Comuna juvenil	180

*Un batlem diferent	250
*Els cristians: Uns pallasos?	290
*Cerquem la pau	302
*Reflexions per a la Setmana Santa	326
*L'arbre de Nadal	505

Per l'equip de Redacció:

*XXV Aniversari	1 i 2
*Cap a una autèntica EGB	178
*El començ del curs a les ensenyances mitges	202
*La mort d'un nin	214 i 216
*SOS de la mare natura	226
*Art a Artà	238
*Cloenda al 25 aniversari	266
*Artà: Sí a l'OTAN	314
*Viatges d'estudis: Sí o no?	338
*La circulació a Artà	350
*II Setmana cultural a l'Institut	362
*La nostra llengua	374
*Alegria i participació	398
*L'ambient de l'estiu	310
*Què l'estiu a'acaba...	424
*L'ensenyament a Artà	446
*Hello! Colònia!	470
*Temps de tords i bolets	486
*Manquen feiners...	494

NOTICIES DE LA PARROQUIA

Planes: 34, 46, 58, 82, 106, 118, 154, 166, 178, 190, 250, 266, 302, 350, 362, 374, 425, 434, 458, 470, 506.
--

NOTICIARI

Per G. Bisquerria i C. Obrador.
*Planes: 16, 23, 35, 47, 59, 71, 83, 88, 85, 104, 107, 119, 120, 131, 143, 152, 155, 167, 172, 179, 191, 203, 215, 227, 239, 251, 267, 279, 291, 303, 315, 327, 339, 351, 363, 375, 387, 399, 411, 423, 435, 447, 459, 471, 483, 495, 507

XERRIM XERRAM

Per Groc. Negre i Morat.
*Planes: 24, 36, 48, 60, 71, 83, 95, 107, 120, 131, 143, 155, 168, 179, 192, 204, 221, 227, 239, 251, 268, 279, 291, 303, 315, 327, 339, 351, 363, 375, 387, 399, 410, 423, 435, 447, 459, 471, 483, 495, 507

ECOS

*Planes: 22, 23, 36, 66, 92, 100, 121, 147, 172, 186, 202, 214, 238, 269, 286, 323, 338, 363, 387, 411, 440, 467, 484.
--

ARA FA 25 ANYS

Per C. Obrador
Planes: 16, 36, 64, 84, 108, 132, 141, 156, 180, 216, 228, 252, 280, 304, 328, 352, 376, 412, 424, 445, 472, 496, 508.

PLUVIOMETRO

Per G. Bisquerria
Planes: 38, 59, 84, 104, 119, 191, 224, 248, 267, 281, 344, 363, 435, 460, 484, 507

NECROLÒGQUES

Planes: 16, 96, 172, 290, 428.

RECEPTA

Per Madò Antònia Gili
Planes: 252, 269, 326, 340, 376, 430, 448, 466.

SUGGERÈNCIES

Planes: 247, 271, 310, 316, 334 i 346.
--

DE LA COLÒNIA

Per Corresponsal, J. Centó i A. Genovart.
Planes: 4, 37, 54, 55, 66, 91, 109, 121, 133, 134, 135, 136, 144, 156, 173, 199, 210, 221, 240, 283, 287, 304, 340, 352, 364, 371, 386, 401, 413, 429, 436, 448, 472, 499, 508

PLANA D'EDUCACIÓ

Planes: 193, 205, 217, 229, 241, 255, 268, 281, 293, 305, 317, 329, 341, 353, 365, 377, 461, 509, -511.

ARTÀ I ELS ARTANENCS

*Una visita a P. Pujol, per C. Obrador.	39
*Una esperança: Argentina, per T. Comunicacions	50
*Miquel Mestre Ginard, a l'Puig, per G. Bisquerria	74-75
*Xerrada amb el batle i Entrevista a Sor Coloma i a Sor Rita, per G. Bisquerria	147-148
*Mn. Gili, per G. Bisquerria	170-171
*E.G.B.	182-184
*El cas Pau Piris, per C. Obrador	194
*B.U.P. i F.P.	206-207
*J. Alzina Mestre, per M ^a Gelibert i B. Tous	218
*Josep Fuster, al de Ses gasoses, per M ^a Gil i A. Guiscafrè	230-231
*J. Moyá Amorós, a l'Escol, per M ^a Gil i A. Guiscafrè	242-243
*Gasper Rayó Bisquerria, per G. Bisquerria	253
Dies de Carnaval, per G. Bisquerria	294-295
*El Club Hípic d'Artà... Xerra el seu president, per G. Bisquerria	306-307
La nostra banda... Xerra el seu director, per C. Obrador	318-319
Confraria del Davallament... Xerra el seu president, per G. Bisquerria	330-331
*La Residència: 3 ^{er} aniversari, per G. Bisquerria	354-355
*L'Orfeó Artanenc... parla el seu director, per C. Obrador	390-391
*Xerrada amb el batle, per G. Bisquerria	414-415
*Pep Fco. Palou Esteve, per G. Bisquerria	426-427
*Metge Corrales, per G. Bisquerria	438-439
*Especial E.G.B.	449-452
*Mestre Pere "Claret", per G. Bisquerria	462-464
*Especial F.P. i B.U.P.	474-476
*En Joan "Es Carter", per G. Bisquerria	486-487
Jordi Massanet, es campaner per G. Bisquerria, pl. 512-513.	

FOTO COMENTADA

Planes: 323, 368, 446.

CARTES AL DIRECTOR

Per J. Alzina, J. Morey i J. Sureda 17-18
 *Per M. Esteve 30-31
 *Per P. Pujol 172
 *Per Sió Mascaró 185
 *Per P. Píris i A. Obrador 195
 *Per "Las estrellas particulares de la Colonia" 268
 *La telefònica, per riure, per A. Genovart 284
 *Llibertat d'ensenyança, pel President de l'APA 400
 *Per Ap. Correos 119, Manacor 442
 *Quens i quenes amb els barris d'Artà, per Uns de la "resta" del poble 479
 *Emperons a "quens i quenes", per P. Ginard 484

PARLAR BE POC COSTA

Per JOELL
 *El Físic 161
 *Casaments i natalicis 185
 *Temps i meteorologia 261
 *Els empleats 428
 *El buf i la llepada 502

RACÓ D'ASTROLOGIA

Per M. Mestre Ginard
 *Carta estrel 246
 *Astrologia (I, II, III, IV i V): 275, 310, 334 i 358
 *Los Planetas 382

RACÓ DEL POETA I DE L'ART

Per G. Frontera
 *Gràcies de Son Carrió a Artà 41
 *En la mort de S. Espriu 94
 Per J. Mesquida
 *Premonició 395
 *De mes vigílies 413
 *Miratge 497
 *Si us he pres paraules 518

Per la Redacció

*Exposició de P. Pujol 228
 *Un nou llibre 412
 *P. Pujol a Pollença i Un Nou llibre 441
 *Exposició de P. Pujol i presentació del llibre "Annèsia" 454
 *El fang és d'home 485

Per A. Ginard, a) Butler

*Glosada 175
 *Glosat 485

Per MIMEGÍ

*Tú... 298
 *Esta noche quisiera... 320
 *En tinieblas... 380

Per J.F. Servers

*Poema a la partida d'un company 272
 *Vent de terra 287

Per Mª Glòria

*La llumeta 79

Per B. Tous

*Arrels 139

Per J. Terrassa

*Corredors de Mallorca 151

Per Jordi Cabrer

*Honor al poble 231

Per un admirador d'"Esclafits i castanyetes"

*Des ball de bot de sa Plaça Nova 231
 Per F. Mora 285

Per M. Sancho, a) Pape

*A D. Joan Servers, Rector 332

Per J. Ginard

*La música idioma universal 383

UNA XERRADA AMB...

*Francisca Sancho, per C. Pons 97

*Gregori Mateu 162-163
 *Pere Pujol, per C. Obrador 169
 *Medó Biatriu "Jaumina", per G. Bisquerre 175
 *Els bombers 181
 *Sebastià Massanet, dansa la mà, per J. Ginard E. 209
 *L'amo En Jaume Ferrer 221
 *Caterina Sancho, a) Xanxa, per G. Bisquerre 245
 *Andreu Genovart 477
 *L'amo En Bernat Artigues R, a) Randa, per C. Obrador 485

COL. LABORACIONS

Per Pere "Claret"
 *¿Vuelven las tradiciones? 40
 *"Els darrers dies" en mi juventud 55
 *Procesiones de antaño (Jueves Santo) 70

Per Miquel Tous
 *Així m'ho contà en Lluís Branca-nevada 51, 63, 73, 85, 297, 309, 333.
 *Mels noms artanencs: 274, 296, 308, 320, 332.

Per Antoni Gili
 *Companyes del P. Llinàs 78
 *Una girada darrera 12, 137, 259, 273
 *Batles del s. XIV 149
 *Un aclariment 152
 *Les festes de Sant Salvador al s. XVII 157
 *Sermó històric 286-287
 *Un músic artanenc: A. Lliteres 161
 *Els mostassafs d'Artà (s. XIV) 187
 *L'heretat de Capdepera) 98, 222, 234
 *La Duia: 298, 322, 346, 370, 394, 418, 430.
 *Sant Antoni de Padua, titular del Convent 393
 *Mallorquins a la capella reial de Carles II 500-501
 *Les nostres possessions 457, 493

Per Colau Casellas
 *Francesc de B. Moll 92
 *Sant Antoni d'ets aubercocs 122
 *Sobre corregudes el dia de Sant Salvador 158
 *Temps de Tots Sants 216
 *Menjars de Nadal 260
 *Sant Antoni-86 270
 *Crida en favor de la festa (Sant Antoni de Pàdua) 386
 *Parlem de les festes 425
 *Una tasca pendent 497

Per Gregori Mateu
 Ser feliç... Com? 41, 66, 90, 108, 127
 *Com interioritzar 197
 *Les drogues, una altra vegada 233
 *Motius d'alegria 240
 *Incomunicació 272
 *Contempler 292
 *El temps passa 318
 *Necessitam la concòrdia 335

Per Pere Ginard
 *Darrers dies i Quaresma 278
 *Qui vol la veritat... que vagi de berbes 292
 *Llegenda des Coll de St. Joan 357
 *L'avanc del Penyal Roig 396
 *Art i Estandart 441
 *Recalsats d'una exposició 460
 *Viure avui... i demà seguir el truí 484

Col. per Pere Ginard Una Brúixola que assenyala el ponent 514

***AFEGITONS:**
 *A l'òsmosi artística d'En Joan Mesquida 14
 *Amb llibants de follia 30

*Consanguini a J. Ginard F. "Sarassate" 49
 *A Joan Mesquida. Glosada ufològica 49
 *D'acomiat a Mn. Gili 171
 *D'eixordi a "Sarassate" 172
 *Espurnadís a "Sarassate" 285
 *Quaresmer 308
 *Sarassater 328
 *Pucer i Sarassater 371
 *Sui Generis 383
 *De Son Terrassa 404
 *De Festes 429
 *Radiofònic 448
 *De Benaventurances 464
 *De Tots Sants 437

Per Jaime Casellas
 *Personatges d'antany: Bartomeu Flaquer 321, 345

FESTES

De Sant Antoni, per A. Gili 29
 PASQUA, per G. Bisquerre 88
 Sant Antoni de Pàdua 150
 Programa de festes -Sant Salvador- 159-160
 Crònica de festes, per G. Bisquerre 168
 SA FIRA-85 180
 Crònica festes de Nadal 271
 Programa Sant Antoni 274
 Ha passat Sant Antoni, per G. Bisquerre 282-283
 Festes de Pasqua 339
 Programa Sant Antoni de Pàdua 336
 Passat festes, per C. Obrador 400
 Programa de La Colònia 403
 Programa de Sant Salvador 424
 Passat festes, per G. Bisquerre 427
 Sa Fire d'enguany, per G. Bisquerre 453

COL. LABORACIONS

Pel Taller de Comunicacions:
 Removent fullaca, per M. Santandreu i Mª Gelabert 8
 Història del deport a Artà, per M. Santandreu i J. Ginard 13
 Obres a BUP, per J. Ginard 24
 Jaume Fuster a l'Institut, per J. Ginard 49
 Una rata saltada al Parlament, per J. Ginard 52
 Dansa, per A. Picazo 53
 Director de l'Institut, per M. Gil i A. Guiscafré 60
 Conèixer el pi, per A. Muñoz 65
 Pesca: Ralp i salpes, per A. Planisi 67
 Ni Déu ni Amo, per A. Picazo 72
 Artà balla i canta, per A. Mª Massanet i E. Píris 77
 Urbanitzacions, per J. Ginard 86
 Esclafits i Castanyetes, per A. Guiscafré i A. Mª Massanet 89
 La Nostra biblioteca, per A. Guiscafré i Mª Massanet, planes 98, 132, 186, 204, 262, 311 i 344.
 Balls i esclafits, per A. Mª Massanet i E. Píris 101
 I Setmana Cultural, per M. Santandreu, planes 98, 99, 110, 111.
 II Setmana Cultural, (M. Santandreu) 300-307
 Estrofa al viento, per A. Picazo 112
 Dansa (Ramon Ginard), per J. Ginard 115